

PATRON BEZPEČNÉHO NETU

prevence ve virtuální komunikaci

Prezentace dílčího projektu Krajského programu prevence kriminality Olomouckého kraje, který se uskutečnil v roce 2010 a byl podpořen státní účelovou dotací

Základní informace:

Realizátor: Olomoucký kraj
Statutární zástupce: Ing. Martin Tesařík, hejtman
Manažer prevence kriminality Olomouckého kraje: Bc. Michal Poláček

Cíl projektu: Cílem projektu bylo posílit prevenci v užívání informačních technologií dětmi. Prostřednictvím osvěty předat rodičům i výchovným pracovníkům volnočasových aktivit potřebné informace, jak technickými i netechnickými prostředky zvýšit ochranu dětí v domácím a volnočasovém prostředí internetové komunikace.

Cílová skupina: Primárně – osoby, které jsou zodpovědné za řádnou výchovu dítěte, a které mohou kontrolovat dodržování zásad bezpečného užívání internet (rodič, partner, pěstoun, vychovatel, pracovník nízkoprahového zařízení pro děti a mládež).

Časový harmonogram: Sekundárně - děti
červen až prosinec 2010

Celkové náklady projektu: 464.971,- Kč
(z toho 364.971,- Kč státní dotace a 100.000,- Kč Olomoucký kraj)

Vstupní ukazatele před realizací projektu:

Záměr projektu vycházel z výsledků provedených průzkumů a dosavadních zkušeností z řad odborníků. Většina rodičů v České republice uvedla, že jejich děti používají internet, avšak téměř polovina dotázaných rodičů si není vědoma nebezpečí, kterému jsou jejich děti na internetu vystaveny.

Z provedených výzkumů na území ČR vyplývá, že:

- 60% patnáctiletých žáků má připojení k internetu z domova,
- až 51% dětí ve věku 10 – 15 let má počítač s internetem v dětském pokoji, tedy bez patřičného dohledu dospělé osoby,
- 35% z těchto dětí nemá rodiči stanovená jakákoli pravidla pro užívání počítače,
- 17% procent rodičů nekontroluje, co jejich děti na internetu dělají,
- programy pro omezení přístupu dětí k nevhodným stránkám využívá jen 8% rodičů,
- okolo 70% dětí ve věku 14 – 15 let na internetu navštěvuje diskusní skupiny, více jak 1/3 z nich sděluje neznámým osobám své osobní údaje a kontaktní údaje, 37% dětí ve věku 14 – 15 let komunikuje na internetu s cizími lidmi, které znají pouze z virtuálního prostředí,
- 45% dětí ve věku 14 – 15 let posílá své fotografie a na internetu sdílí svá videa.

Z uvedených zjištění vyplývá, že i přes veškerou dosavadní snahu preventivně informovat děti o nebezpečích na internetu a dodržovat zásady bezpečného užívání internetu nestačí. O děti by měl v tomto ohledu pečovat nejen rodič, nebo jiný nejbližší, který by měl kontrolovat nejen správné užívání internetu, ale také samotný počítač prostřednictvím ochranných softwarových produktů.

Projektový námět:

Rozvoj moderní společnosti s sebou přináší užívání nových informačních a komunikačních technologií, které samy o sobě nejsou nebezpečné, mohou být však často zneužívány k nebezpečným účelům. Nebezpečí v on-line prostředí spočívá především ve vysokém stupni anonymity, vizuální atraktivnosti, komunikaci nezávislé na čase a prostoru apod. Tyto vlivy mohou v konečném důsledku vést k výskytu sociálně patologických jevů spojených s užíváním informačních technologií jako jsou např. kyberšikana, kybergrooming, kyberstalking, hoaxing, pornografie a jiné. Přestože je těmto vlivům vystaven každý pravidelný uživatel internetu, spadají do nejvíce ohrožené skupiny děti. Důvodem je dětská naivita s nekritickým přebíráním informací, snadná manipulovatelnost, časté využívání internetu v procesu své socializace, apod.

Z uvedených statistik vyplývá, že i přes veškerou dosavadní snahu preventivně informovat děti o nebezpečích na internetu a dodržovat zásady bezpečného užívání internetu nestačí. Informovat o bezpečném používání internetu je prvním krokem. Druhý krok je v případě dětí následná kontrola dodržování těchto zásad.

Z uvedeného principu „důvěřuj, ale prověřuj“, vycházel tento preventivní projekt, jehož cílem bylo posílit druhý krok prevence v užívání informačních komunikačních technologií dětmi. Zaměřit se na rodiče a další osoby zodpovědné za výchovu dítěte (pěstoun, vychovatel, vedoucí nízkoprahového zařízení pro děti, a další). Poskytnout nejen dostatek relevantních informací o nebezpečích spojených s využíváním internetu, ale současně nabídnout návody jak své dítě ochránit, jaká stanovit pravidla bezpečného užívání internetu nebo jak zřídit ochranné softwarové filtry na svém počítači. V rámci komplexního pojetí projektu dále nabídnout rodičům a dalším pomocnou službu v rámci tzv. konzultační linky poradny pomoci a vytvořit tzv. „bezpečná místa“, kde bude moci dítě ve svém volném čase bezpečně využívat počítač, internet a další služby.

Popis průběhu realizace:**1. PORADENSKÁ LINKA PRO RODIČE**

Byl podpořen provoz poradenské linky pro rodiče zajištěním dostatečného množství externích odborníků. Linka poskytuje potřebné psychologické, právní a technické informace vztahujícím se k nebezpečím spojeným s užíváním informačních a komunikačních technologií. Smyslem linky je reagovat na případně vyvstalé či zaznamenané problémy v domácnostech rodin, poskytnout informace, případně odkázat nebo předat dalším institucím k řešení.

Poradenská linka pro rodiče je k dispozici při Poradně E-bezpečí na: www.napisnam.cz

2. SEMINÁŘ „NEBEZPEČNÉ KOMUNIKAČNÍ JEVY SPOJENÉ S ELEKTRONICKOU KOMUNIKACÍ“

Zaměstnancům nízkoprahových zařízení pro děti a mládež a domu dětí a mládeže byly formou semináře prezentovány potřebné informace vztahující se k tématům sociálně patologických jevů spojených s hrozbami a riziky při používání informačních a komunikačních technologií.

3. INSTALACE OCHRANNÉHO SOFTWARE

Ve vybraných nízkoprahových zařízeních pro děti a mládež a domu dětí a mládeže byly nainstalovány na počítačích užívaných dětmi ochranné prvky, filtry a blokace s cílem zajistit tzv. bezpečná místa pro trávení volného času dětí.

4. MEDIÁLNÍ KAMPAŇ

Projekt byl doplněn mediální kampaní, která probíhala v období od září do prosince 2010. V rámci této kampaně byly na veřejných velkoplošných obrazovkách odvysílány videospoty „Anička“ a „Pěťá“, zapůjčené od Sdružení Linka bezpečí. Dále byla veřejnost informována prostřednictvím webového portálu Olomouckého kraje a měsíčníku Olomoucký kraj.

5. VYDÁNÍ PŘÍRUČKY PRO RODIČE

Byla vydána příručka pro rodiče, která představuje praktické rady, podrobné návody a informace, jak vytvářet ve své domácnosti přátelské a důvěrné prostředí, jak budovat potřebné hranice, jak po technické stránce zabezpečit počítač a v neposlední řadě, kde hledat další informace a pomoc. Součástí příručky je karta, tzv. Dohoda s rodiči o bezpečném používání internetu a Informativní samolepka.

Uvedené materiály jsou v elektronické podobě ke stažení na webu www.kr-olomoucky.cz v sekci Sociální věci / Prevence kriminality / Dokumenty a publikace

Zhodnocení:

Finanční rozvaha projektu byla splněna. Výše výdajů dosahovaly předem stanovených hranic projektového záměru.

K úspěchu vydařené realizace přispěly partnerské organizace, které se svými dílčími aktivitami podílely na celém projektu. Jednalo se o:

- Projekt E-bezpečí
- Centrum prevence rizikové virtuální komunikace při Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci
- Saferinternet.cz
- Sdružení Linka bezpečí
- Policie ČR
- Friendly Systems, s.r.o.
- Gold Office, s.r.o.
- Grafické studio Jan Kovařík
- Palec, s.r.o.

Díky projektu byla zvýrazněna problematika nebezpečí spojených s užíváním moderních komunikačních technologií. Odborná i laická veřejnost byla upozorněna na nově prohlubující se problémy tohoto fenoménu. Byla posílena informovanost mezi rodiči a vychovateli. V domácnostech trvá nabídka možné vlastní instalace softwarových ochran dle distribuovaných návodů v příručce. V organizacích, kde děti tráví svůj volný čas, je zajištěn bezpečný provoz PC a ochrana dětí na internetu.

Úspěšnost projektu byla snížena o nižší zájem se stran neziskových organizací, které se nepodařilo až tolik vtáhnout do problematiky rizikového chování dětí na internetu. Plánované videospoty nebylo pro finanční limity možné odvysílat také na regionální televizi.

Za významný úspěch lze v souvislosti s realizací celokrajského projektu „Patron bezpečného netu“ považovat ocenění Olomouckého kraje odborem prevence kriminality Ministerstva vnitra, který považuje vstup prevence do problematiky internetové komunikace za více jak přínosné. Ministerstvo vnitra současně požádalo o souhlas s dotiskem vydaných materiálů, které budou na náklady Ministerstva vnitra následně distribuovány v ostatních částech republiky. Dále Ministerstvo vnitra ve spolupráci s Olomouckým krajem uskutečnilo na dané téma seminář pro manažery prevence kriminality okresních měst Olomouckého, Moravskoslezského, Zlínského a Jihomoravského kraje.

Projekt „Patron bezpečného netu“ nelze kopírovat, přenášet, zobrazovat, převádět nebo aplikovat v jakékoli podobě bez předchozího výslovného písemného svolení realizátora.

© Olomoucký kraj, Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc, 2010
www.kr-olomoucky.cz

Zpracoval:
Bc. Michal Poláček
manažer prevence kriminality Olomouckého kraje